

VIJEĆE ZA FINANCIJSKU STABILNOST

HNB, Hanfa, MF, DAB

IZVJEŠTAJ O RADU VIJEĆA ZA FINANCIJSKU STABILNOST U 2018. GODINI

UVODNE NAPOMENE

Članovi Vijeća za financijsku stabilnost na sjednicama u petoj godini svoga rada prezentirali su aktivnosti institucija koje predstavljaju te razmjenjivali informacije potrebne za ostvarivanje osnovnih zadataka Vijeća. Vijeće je identificiralo, razmatralo i ocjenjivalo systemske rizike, osiguravalo suradnju i razmjenu informacija između nadležnih tijela te razmatralo aktivnosti povezane s ispunjavanjem zahtjeva iz preporuka ESRB-a. Ovaj izvještaj odnosi se na aktivnosti u 2018. godini te se navode najvažniji podaci o Vijeću i stanju financijske stabilnosti u Republici Hrvatskoj u navedenom razdoblju.

SASTAV VIJEĆA ZA FINANCIJSKU STABILNOST

Vijeće se sastoji od deset članova, i to od predstavnika Hrvatske narodne banke (HNB), Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (Hanfa), Ministarstva financija Republike Hrvatske (Ministarstvo) i Državne agencije za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka (DAB).

Predsjednik i član Vijeća po funkciji jest guverner HNB-a Boris Vujčić. Ostali predstavnici HNB-a ponovo imenovani Odlukom Savjeta HNB-a u svibnju 2018. jesu: Relja Martić, zamjenik guvernera, Vedran Šošić, viceguverner za poslove iz područja istraživanja i statistike, te Damir Odak, viceguverner za poslove iz područja bonitetne regulative i supervizije. Zbog promjena u strukturi rukovodstva HNB-a Savjet HNB-a imenovao je u studenome 2018. Sandru Švaljek, zamjenicu guvernera, Martinu Drvar, viceguvernerku za poslove iz područja bonitetne regulative i supervizije, te Vedrana Šošića, glavnog ekonomista HNB-a, članovima Vijeća na mandat od godine dana.

Predstavnici Hanfe bili su predsjednik Upravnog vijeća Ante Žigman, po svom položaju, te Tomislav Ridzak, član Upravnog vijeća Hanfe, kojega je na jednogodišnji mandat u veljači 2018. imenovalo Upravno vijeće Hanfe.

Predstavnik je Ministarstva financija ministar Zdravko Marić, koji je ponovo uza sebe imenovao Hrvoja Radovanića, pomoćnika ministra.

Predstavnica je DAB-a direktorica Marija Hrebac, koja je uza sebe u svibnju 2018. imenovala Anu Mariju Maksić, koordinatoricu odjela podrške poslovanju.

RAD VIJEĆA ZA FINACIJSKU STABILNOST

Vijeće se u 2018. godini sastalo dva puta; 22. svibnja i 13. prosinca, a raspravljalo je i razmjenjivalo mišljenja o ukupno sedam točaka dnevnog reda.

Članovi su Vijeća na sjednici održanoj u svibnju bili upoznati s glavnim pokazateljima stabilnosti financijskog sustava te je ocijenjeno da su povoljna kretanja u međunarodnom okruženju i zemlji pogodovala očuvanju financijske stabilnosti. Kao jedan od značajnijih rizika za financijsku stabilnost istaknuto je moguće pogoršanje uvjeta financiranja na međunarodnim tržištima, dok je utjecaj krize u koncernu Agrokor ocijenjen ograničenim. Upozoreno je da su u 2017. cijene stambenih nekretnina u Hrvatskoj počele rasti, no to nije stvorilo neravnoteže kakve su se pojavile na tržištima pojedinih članica EU-a. Članovi su informirani i o rezultatima ispitivanja otpornosti bankovnog sustava kao i o makrobonitetnim aktivnostima HNB-a. Nadalje, članovima su prezentirani stanje i trendovi na nebankarskom financijskom tržištu s naglaskom na rizicima. Tom prilikom članovi Vijeća upoznati su i s rezultatima provedenog testiranja otpornosti na stres obveznih mirovinskih fondova, ali i trendovima na tržištu kapitala, društava za osiguranje, leasinga i faktoringa. Na svibanjskoj sjednici prihvaćeno je i godišnje izvješće o radu Vijeća u 2017. godini.

Na sjednici održanoj u prosincu ocijenjeno je da je izloženost financijskog sustava sistemskim rizicima zadržana na umjerenj razini. Od glavnih rizika za financijsku stabilnost istaknuta je moguća promjena uvjeta financiranja na međunarodnim tržištima, ponajprije pod utjecajem geopolitičkih i gospodarskih neizvjesnosti, dok je utjecaj domaćih činitelja ocijenjen ograničenim. Kada je riječ o kretanjima na domaćem bankarskom tržištu, posebna pozornost posvećena je rizicima povezanim s ubrzanim rastom gotovinskih nenamjenskih kredita. Članovi Vijeća bili su informirani i o ishodu novog ciklusa identifikacije ostalih sistemski važnih kreditnih institucija, kao i aktivnostima na implementaciji Preporuke ESRB-a o zatvaranju praznina u podacima o nekretninama. Uz navedeno, prezentirana su i aktualna kretanja te glavni rizici na nebankarskom financijskom tržištu. Članovi Vijeća upoznati su s ulaganjima hrvatskih društava za osiguranje, pri čemu je istaknuto da je njihova izloženost prema tržištu nekretnina među najvećima u Europi. Prikazani su i rezultati analize utjecaja promjene cijena nekretnina na društva za osiguranje. Na sjednici je dogovorena daljnja suradnja Hanfe i HNB-a u području regulative i nadzora nad poslovima faktoringa.

U 2018. godini Vijeće nije objavljivalo upozorenja ni preporuke o primjeni mjera i instrumenata makrobonitetne politike. Objavilo je dva priopćenja, u kojima je informiralo javnost o održanim sjednicama, najvažnijim temama i zaključcima provedenih rasprava, kao i Izvještaj o radu Vijeća u 2017. godini.

Detaljnije informacije slijede u nastavku izvještaja.

OPĆA OCJENA FINANCIJSKE STABILNOSTI U 2018. GODINI

Nastavak pozitivnih gospodarskih ostvarenja u 2018. godini djelovao je na poboljšanje pokazatelja dugoročne održivosti duga svih domaćih sektora i na ublažavanje strukturnih ranjivosti hrvatskoga gospodarstva. Realna gospodarska aktivnost porasla je za 2,6%, čemu su ponajviše pridonijeli poboljšanje potrošačkog optimizma i posljedični porast osobne potrošnje. Takvi su uvjeti povoljno djelovali i na fiskalnu poziciju, čime je drugu godinu zaredom ostvaren proračunski višak, i to unatoč znatnim isplata iz proračuna na osnovi aktiviranja državnih garancija za Uljanik. Sve navedeno vrednovala je i agencija Standard & Poor's podignuvši kreditni rejting zemlje početkom 2019. na investicijsku razinu.

Međutim, razina duga opće države (74,6% BDP-a) kao i konsolidiranog duga privatnog sektora (95,9% BDP-a) još je relativno visoka, što uz ovisnost o inozemnom financiranju i relativno visok inozemni dug (75,4% BDP-a) predstavlja važan strukturni rizik i čini zemlju ranjivom na moguće promjene uvjeta financiranja na međunarodnim tržištima.

U privatnom sektoru ukupne su se ranjivosti nefinancijskih poduzeća i kućanstava smanjivale, čemu su, osim nastavka pada troškova financiranja, pridonijeli i dobri poslovni rezultati poduzeća te rast raspoloživog dohotka i financijske imovine kućanstava. Osim toga, nastavilo se smanjivanje kamatnoga i valutnog rizika u privatnom sektoru jer se potrošači i poduzeća, u uvjetima niskih kamatnih stopa, sve više zadužuju s fiksnim kamatnim stopama (barem u prvom razdoblju otplate kredita), a potrošači i u domaćoj valuti.

U 2018. godini bankarski je sektor ostao stabilan, uz visoke kapitalne i likvidonosne zaštite, nastavak poboljšavanja kvalitete kreditnog portfelja i rast profitabilnosti. S druge pak strane, sve kratkoročnije obveze banaka, zbog porasta sredstava na transakcijskim računima, praćene kreditiranjem s duljim rokovima dospijeca, povećavaju rizik ročne transformacije i druge s tim povezane rizike. Ipak, valutno i kamatno inducirani kreditni rizici u bankama su i nadalje znatni. Osim toga, prepoznati su i rizici povezani s ubrzanim rastom gotovinskih nenamjenskih kredita sektoru kućanstava, koji su se odobrali na sve više iznose i rokove dospijeca, i to većinom bez zaloga. Dodatni je rizik i nedostupnost informacija o stanju duga građana u Hrvatskom registru obveza po kreditima (HROK) od svibnja 2018., zbog neizvjesnosti u smislu zakonitog poslovanja u novom pravnom okružju povezanog uz primjenu Opće uredbe o zaštiti osobnih podataka (GDPR). To otežava ispravnu procjenu sposobnosti servisiranja duga korisnika kredita od strane poslovnih banaka, o čemu je Vijeće raspravljalo na sjednici u prosincu.

Kretanja na međunarodnim financijskim tržištima obilježila je povećana kolebljivost potaknuta neizvjesnošću glede normalizacije monetarne politike velikih središnjih banaka, trgovinskog sukoba između SAD-a i Kine, ekonomske krize u Turskoj, a u Europskoj uniji posebice vezano uz neizvjesnosti u Italiji i glede izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a. Takva kretanja ipak nisu imala znatniji utjecaj na domaća financijska tržišta.

Kretanja na tržištu nebankovnih financijskih usluga u 2018. nisu upućivala na povećanje razine sistemskih rizika, a glavnu ranjivost subjekata pod nadzorom Hanfe čini izražena osjetljivost na promjene kamatnih stopa, čiji bi se porast najviše mogao odraziti na portfelje mirovinskih fondova, društva za osiguranje i obvezničke fondove.

Valja istaknuti i to da se materijalizacija rizika povezanih s koncernom Agrokor u 2017. odrazila jedino na poslovanje društava za faktoring tijekom 2018., dok je segment *leasinga* pokazao otpornost na tu kriznu situaciju. Smanjeni poslovi otkupa mjenica tijekom godine posljedično su utjecali na veliko smanjenje imovine (za više od 40%) i volumena transakcija u odnosu na prethodne godine kod faktoringa, dok je ukupna imovina *leasinga* porasla, uglavnom pod utjecajem rasta u kategoriji osobnih vozila, ponajviše od strane trgovačkih društava i stanovništva. Neovisno o tome, u sljedećem se razdoblju ipak očekuje smanjenje broja aktivnih društava iz oba segmenta poslovanja.

Glede obveznih mirovinskih fondova, njihova imovina kontinuirano raste, do gotovo 100 mlrd. kuna na kraju 2018. godine, ali se struktura ulaganja blago promijenila. Uz relativno smanjenje izloženosti obveznicama Republike Hrvatske, povećalo se oročavanje depozita i novčanih sredstava na računu. Glavni rizici u ovom dijelu ostaju kretanja na dioničkim tržištima i već spomenuto povećanje kamatnih stopa u budućnosti, zbog čega se, u svrhu zaštite od kamatnog rizika, primjećuje porast udjela obveznica vrednovanih po amortiziranom trošku. Kod dobrovoljnih mirovinskih društava i investicijskih fondova izloženost sistemskim rizicima nije se bitno izmijenila.

U segmentu društava za osiguranje bilježio se rast zaračunate bruto premije na godišnjoj razini, a ulaganja u dužničke financijske instrumente i nadalje su bila najvažnija kategorija ulaganja i kod životnih i kod neživotnih osiguranja. Osim toga, u dijelu ulaganja tih društava ističe se izloženost prema tržištu nekretnina, posebice poslovnih, a koja je znatno iznad prosjeka ostalih zemalja EU-a i predstavlja iznimnu ranjivost u slučaju pada cijena nekretnina. Ipak, provedena analiza osjetljivosti pokazala je da u slučaju značajnijega i trajnog smanjenja vrijednosti nekretnina te dodatnoga jednokratnog šoka smanjenja cijene, samo jedno društvo ne bi imalo dovoljno sredstava za pokriće potrebnoga solventnoga kapitala (SCR), no ono ima mali udio na tržištu i u fazi je preuzimanja. Kod životnih osiguranja glavni izazov i nadalje ostaje okružje niskih kamatnih stopa te posljedično niski prinosi od ulaganja.

Naposljetku, pad potražnje za investicijskim uslugama odrazio se na smanjenje broja društava ovlaštenih za pružanje investicijskih usluga te vrijednosti imovine pod njihovim upravljanjem kao i manjim prihodima. Korištenje poluga i izvedenica na tržištu i nadalje je nisko razvijeno te ne čini rizik za financijsku stabilnost.

MJERE MAKROBONITETNE POLITIKE U 2018.

a) Makrobonitetne aktivnosti HNB-a

Hrvatska narodna banka preispitala je u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama svako tromjesečje u 2018. godini evoluciju sistemskih rizika cikličke prirode radi procjene visine stope protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala. Protuciklički zaštitni sloj kapitala u primjeni je od 1. siječnja 2016., uz stopu koja iznosi 0% ukupnog iznosa izloženosti riziku. Redovite tromjesečne analitičke ocjene pokazatelja sistemskih rizika cikličke prirode pokazale su da unatoč blagom oporavku kreditiranja privatnog sektora još uvijek ne postoje ciklički pritisci

koji bi zahtijevali korektivnu akciju. U skladu s navedenim, HNB je objavio da će se i nadalje zadržati stopa protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala od 0%.

Usto, u skladu s Preporukom ESRB-a od 11. prosinca 2015. o priznavanju i određivanju stopa protucikličkoga zaštitnoga sloja za izloženosti prema trećim zemljama (ESRB/2015/1), sredinom 2018. ponovo je procijenjena materijalna izloženost hrvatskih banaka prema trećim zemljama, a analiza je pokazala da se kao i prethodne godine kao materijalno značajna treća zemlja može identificirati jedino Bosna i Hercegovina. Pritom je ocijenjeno da, iako je u BiH ostvareno umjereno povećanje kreditne aktivnosti, ni nadalje ne postoji potencijalni ciklički pritisak koji bi zahtijevao akciju HNB-a.

HNB je proveo redovito godišnje utvrđivanje ostalih sistemski važnih kreditnih (OSV) institucija, pa je u veljači 2018. identificirano osam OSV institucija¹, odnosno jedna manje u odnosu na godinu prije. Pritom je sedam kreditnih institucija nastavilo održavati prethodno utvrđenu obvezu izdvajanja zaštitnog sloja kapitala za OSV institucije, dok je kod jedne sistemski važne banke visina toga zaštitnog sloja povećana u odnosu na prethodnu godinu, kao posljedica započetog procesa pripajanja druge sistemski važne banke. Prema odredbama Zakona o kreditnim institucijama one su dužne održavati stopu zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik odnosno stopu zaštitnog sloja za OSV institucije, ovisno o tome koja je viša. S obzirom na to da je stopa zaštitnog sloja za strukturni sistemski rizik u 2018. bila viša, ona se efektivno i primjenjivala. Uz zaštitne slojeve kapitala, uz dvije već aktivne mjere makrobonitetnoga karaktera koje su usmjerene na tržište nekretnina, 1. siječnja 2018. na snagu je stupila i treća usmjerena na kriterije pri odobravanju stambenih potrošačkih kredita. Naime, na temelju smjernica EBA-e kreditnim je institucijama u Odluci o dodatnim kriterijima za procjenu kreditne sposobnosti potrošača kod odobravanja stambenih potrošačkih kredita propisano da u izračun kreditne sposobnosti potrošača za potrebe stambenoga kreditiranja uključe minimalne troškove života koji ne mogu biti manji od iznosa dijela plaće zaštićenog od ovrhe, definiranog Ovršnim zakonom. Time je na neizravan način uvedeno strože ograničenje iznosa otplate stambenoga kredita u ovisnosti o dohotku potrošača, posebno onih potrošača s ispodprosječnim dohotkom.

Kada je riječ o uzajamnom priznavanju makrobonitetnih mjera, koje je ESRB uvrstio na popis mjera makrobonitetne politike za koje se preporučuje uzajamna primjena, HNB je u travnju 2018. priznao i propisao uzajamnu primjenu mjere koju je donijelo odgovarajuće tijelo Finske, a tiče se pondera rizika na izloženosti kreditnih institucija prema Finskoj osiguranih hipotekom na stambenim nekretninama. Odluka o priznavanju ove mjere donesena je uz primjenu izuzeća (*de minimis*) za kreditne institucije čije predmetne izloženosti ne prelaze prag značajnosti, što se trenutno u Hrvatskoj odnosi na sve kreditne institucije.

¹ Zagrebačka banka d.d., Zagreb (2,0%), Erste&Steiermärkische Bank d.d., Rijeka (2,0%), Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb (2,0%), Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb (2,0%), Splitska banka d.d., Split (2,0%), Addiko Bank d.d., Zagreb (2,0%), OTP banka Hrvatska d.d., Zagreb (2,0%) i Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb (0,2%).

b) Aktivnosti Hanfe

Tijekom 2018. doneseno je više zakona iz područja koja su u nadležnosti Hanfe i u čiju je izradu Hanfa bila uključena. To su Zakon o tržištu kapitala, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dobrovoljnim mirovinskim fondovima te Zakon o alternativnim investicijskim fondovima.

Od podzakonskih akata valja izdvojiti donošenje Pravilnika o kriterijima i načinu upravljanja rizicima leasing društva i Pravilnika o kriterijima i načinu upravljanja rizicima faktoring društva, kojima je propisana maksimalna izloženost društva prema jednom poslovnom subjektu ili grupi povezanih osoba kako bi se spriječila materijalizacija rizika koncentracije u budućnosti.

Također, Hanfa je intenzivno pratila i donošenje propisa na razini EU-a koji imaju ili bi mogli imati utjecaj na nebankarski financijski sektor.

Aktivnosti posrednog i neposrednog nadzora bile su usmjerene na provjeru postupanja u skladu sa zakonskim odredbama na subjekte nadzora iz cijele industrije financijskih usluga koje su u nadležnosti Hanfe.

c) Usklađivanje s preporukama i smjernicama ESRB-a

Na Vijeću su izložene aktivnosti i poteškoće pri usklađivanju s Preporukom o zatvaranju praznina u podacima o nekretninama (ESRB 2016/14). Kao ključni problemi navedene su manjkavosti nacionalno raspoloživih statističkih podataka i definicije nekretnina, posebice u segmentu poslovnih nekretnina. Slične su poteškoće uočene i u većini drugih zemalja EU-a, zbog čega je ESRB predložio produžavanje inicijalnih rokova za implementaciju Preporuke. Od aktivnosti u Hrvatskoj, guverner HNB-a donio je krajem 2018. Odluku o minimalnom sadržaju evidencije o stambenim nekretninama kojom se banke obvezuju voditi evidenciju o nekretninama, potrošaču i kreditnim uvjetima za sve ugovore o stambeno potrošačkom kreditiranju sklopljene nakon 31. ožujka 2019., koja će omogućiti da se nakon toga započne s prikupljanjem tih podataka. Aktivnosti glede prikupljanja podataka o poslovnim nekretninama zaostaju za onima povezanim s tržištem stambenih nekretnina jer se očekivalo da će, nakon konzultacija na europskoj razini, doći do izmjena u definiciji poslovnih nekretnina i obuhvatu Preporuke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
ZA FINACIJSKU STABILNOST
GUVERNER
HRVATSKE NARODNE BANKE

Boris Vujčić

Zagreb, 20. svibnja 2019.

Dodaci Izvještaju:

Tablica 1. Pregled makrobonitetnih mjera po zemljama članicama Europske unije

	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	ES	FI	FR	GR	HR	HU	IE	IS	IT	LT	LU	LV	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK	
Zaštitni sloj kapitala i likvidnosti																															
ZS (ok)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
ZS (pck)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
ZS (gsv)						x			x		x						x						x					x		x	
ZS (osv)	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
ZS (ssr)	x		x		x		x	x		x			x	x										x	x	x		x	x	x	
Omjeri likvidnosti			x											x											x	x		x			
Limiti za prudencijalne omjere																															
DSTI				x	x			x						x											x	x	x		x	x	
LTD																													x		
LTI					x										x															x	x
LTV				x	x		x	x		x				x	x	x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Amortizacija kredita																								x	x				x	x	
Dospjeće kredita									x									x								x	x	x		x	x
Ostale mjere																															
Stup 2		x		x																									x	x	
Ponderi rizika		x								x			x		x					x								x	x	x	x
LGD																															
Testiranje osjetljivosti/otpornosti na stres				x	x												x													x	x
Ostalo	x		x	x	x		x				x			x	x					x									x	x	x

Napomena: Tablica je sastavljena na osnovi informacija dostupnih HNB-u. Navedene su mjere koje su u skladu s europskom regulativom, odnosno Uredbom (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva (CRR) te Direktivom 2013/36/EU o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima (CRD IV). Više informacija dostupno je na mrežnim stranicama ESRB-a https://www.esrb.europa.eu/national_policy/other/html/index.en.html.

Popis kratica s objašnjenjima nalazi se na kraju.

Izvori: ESRB; HNB; notifikacije središnjih banaka i internetske stranice središnjih banaka zaključno s 31. prosincem 2018.

Tablica 2. Provedba makrobonitetne politike i pregled makrobonitetnih mjera u primjeni u Hrvatskoj u 2018.

Mjera	Primarni cilj	Godina uvođenja	Opis	Temelj za standardne mjere u pravu Unije	Datum aktivacije	Učestalost revizije
ZS (ok)	Rast kredita i zaduženosti u skladu s Preporukom ESRB/2013/1	2014.	Rano uvođenje: na razini od 2,5%	CRD, čl. 160. (6.)	1. 1. 2014.	Diskrecijska odluka
		2015.	Mala i srednja investicijska društva izuzeta iz obveze održavanja zaštitnog sloja za očuvanje kapitala	CRD, čl. 129. (2.)	17. 7. 2015.	Diskrecijska odluka
ZS (pck)	Rast kredita i zaduženosti u skladu s Preporukom ESRB/2013/1 i provedbom Preporuke ESRB/2014/1	2015.	Stopa ZS (pck) 0%	CRD, čl. 136.	1. 1. 2016.	Tromjesečno
		2015.	Mala i srednja investicijska društva izuzeta iz obveze održavanja protucikličkoga zaštitnog sloja kapitala	CRD, čl. 130. (2.)	17. 7. 2015.	Diskrecijska odluka
ZS (osv)	Ograničiti sistemski učinak neusklađenih poticaja radi smanjenja moralnog hazarda u skladu s Preporukom ESRB/2013/1	2015.	13. 2. 2018. preispitivanjem je utvrđeno osam OSV-a s odgovarajućim stopama zaštitnog sloja kapitala: 2,0% za OSV: Zagrebačka banka d.d., Zagreb, Erste&Steiermärkische Bank d.d., Rijeka, Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb, Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb, Splitska banka d.d., Split, Addiko Bank d.d., Zagreb, OTP banka Hrvatska d.d., Zadar; 0,2% za OSV: Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb	CRD, čl. 131.	1. 2. 2016.	Jednom godišnje
ZS (ssr)	Rast kredita i zaduženosti u skladu s Preporukom ESRB/2013/1	2017.	Visina dviju stopa ZS (ssr) (1,5% i 3%) i primjena na sve izloženosti ostaju nepromijenjene. Odlukom (NN, br. 78/2017.) izmijenjen je način utvrđivanja dviju podgrupa na koje se ZS (ssr) primjenjuje. Podgrupe se utvrđuju izračunom pokazatelja prosječnoga trogodišnjeg udjela imovine kreditne institucije ili grupe kreditnih institucija u ukupnoj imovini nacionalnoga financijskog sektora (pokazatelj < 5%, pokazatelj ≥ 5%).	CRD, čl. 133.	17. 8. 2017.	Najmanje jednom u dvije godine
Ponderi rizika za izloženosti osigurane hipotekom na stambenim nekretninama	Rast kredita i zaduženosti u skladu s Preporukom ESRB/2013/1	2014.	Strože definiranje stambenih nekretnina za primjenu povlaštenih pondera rizika (npr. vlasnik ne može imati više od 2 stambene nekretnine, izuzimaju se kuće za odmor, potreba uvođenja kategorije stambenih objekata u kojima stanuju vlasnici ili najmprimci)	CRR, čl. 124., 125.	1. 1. 2014.	Diskrecijska odluka
Ponderi rizika za izloženosti osigurane hipotekom na poslovnim nekretninama	Smanjenje i sprječavanje pretjerane ročne neusklađenosti i tržišne nelikvidnosti u skladu s Preporukom ESRB/2013/1	2016.	Odluka o višim ponderima rizika za izloženosti osigurane hipotekom na poslovnim nekretninama; ponder rizika 100% (zamjenjuje preporuku HNB-a iz 2014., odnosno efektivno je povećan s 50%)	CRR, čl. 124., 126.	1. 7. 2016.	Diskrecijska odluka
Dodatni kriteriji za procjenu kreditne sposobnosti potrošača kod odobravanja stambenih potrošačkih kredita	Upravljanje kreditnim rizicima kod stambenih potrošačkih kredita u skladu sa Smjernicom EBA-e o procjeni kreditne sposobnosti (EBA/GL/2015/11) te Smjernicom EBA-e o provođenju postupka naplate dospjelih neplaćenih obveza i ovršnog postupka (EBA/GL/2015/12)	2017.	Odluka o dodatnim kriterijima za procjenu kreditne sposobnosti potrošača te provođenju postupka naplate dospjelih neplaćenih obveza i dobrovoljne namire čiji su obveznici primjene kreditne institucije koje posluju u RH		1. 1. 2018.	Diskrecijska odluka

Popis kratica s objašnjenjima nalazi se na kraju.

Izvor: HNB. Opširniji pregled provedbe makrobonitetne politike i makrobonitetnih mjera u primjeni u Hrvatskoj nalazi se u publikaciji HNB-a *Makroprudencijalna dijagnostika*.

Popis kratica u dodacima Izvještaju

CHF	švicarski franak
CRD IV	Direktiva 2013/36/EU o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima
CRR	Uredba (EU) br. 575/2013 o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva
čl.	članak
d.d.	dioničko društvo
DSTI	pokrivenost otplata duga prihodima (engl. <i>debt-service-to-income ratio</i>)
ESRB	Europski odbor za sistemske rizike
EU	Europska unija
HNB	Hrvatska narodna banka
HRK	kuna
	ponderi rizika i gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (engl. <i>loss-given-default</i>)
LGT	
LTD	pokrivenost kredita depozitima (engl. <i>loan-to deposit-ratio</i>)
LTI	pokrivenost kredita prihodima (engl. <i>loan-to income-ratio</i>)
LTV	pokrivenost kredita vrijednošću kolaterala (engl. <i>loan-to value-ratio</i>)
ZS (gsv)	zaštitni sloj za globalne sistemske važne institucije (engl. <i>global systemically important institution buffer</i>)
ZS (ok)	zaštitni sloj za očuvanje kapitala (engl. <i>capital conservation buffer</i>)
	zaštitni sloj za ostale sistemske važne institucije (engl. <i>other systemically important institutions buffer</i>)
ZS (osv)	
ZS (pck)	protuciklički zaštitni sloj (engl. <i>countercyclical capital buffer</i>)
ZS (ssr)	zaštitni sloj za strukturni sistemske rizik (engl. <i>structural systemic risk buffer</i>)

Dvoslovne oznake za zemlje

AT	Austrija	IT	Italija
BE	Belgija	LT	Litva
BG	Bugarska	LV	Letonija
CY	Cipar	LU	Luksemburg
CZ	Češka	MT	Malta
DE	Njemačka	NL	Nizozemska
DK	Danska	NO	Norveška
EE	Estonija	PL	Poljska
ES	Španjolska	PT	Portugal
FR	Francuska	RO	Rumunjska
GR	Grčka	SE	Švedska
HR	Hrvatska	SI	Slovenija
HU	Mađarska	SK	Slovačka
IE	Irska	UK	Ujedinjena Kraljevina
IS	Island		